

بررسی جایگاه عوامل کالبدی در تعاملات اجتماعی محلات مسکونی*

(مطالعه موردی: محله خراطان دزفول)

دکترسید امیر سعید محمودی**، مهندس مجید منصورپور***

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۲/۱۱/۰۵ تاریخ پذیرش نهایی: ۱۳۹۶/۰۳/۲۹

چکیده

امروزه محلات مسکونی به عنوان محیط‌های بی روح که ساکنین آنها تمایلی به ارتباط با یکدیگر ندارند مطرح می‌باشد. افزایش جمعیت، تنوع اجتماعی و فرهنگی، و عدم پیروی از الگوهای محله‌های سنتی گذشته در طراحی، ضرورت انجام چنین پژوهش‌های در مورد تعاملات اجتماعی را تایید می‌نماید. هدف پژوهش شناخت جایگاه عوامل کالبدی در کنار سایر مؤلفه‌های تأثیرگذار بر تعاملات اجتماعی است. منطقه مورد بررسی محله خراطان شهرستان دزفول می‌باشد روش پژوهش توصیفی پیمایشی است و گردآوری داده‌ها با ابزار پرسش‌نامه صورت گردید. یافته تحقیق حاکی از آن است که حس اعتماد و فعالیت‌های مشترک اجتماعی به عنوان مهمترین مؤلفه‌ها در ایجاد تعاملات اجتماعی یک محله مطرح می‌باشند و همچنین نتایج بر نقش مهم و اساسی عوامل کالبدی در ایجاد محله تعامل -محور تأکید می‌نماید و ساختار اجتماعی محله را متشکل از ۴ بعد آسایشی، هویتی، نظام‌های اجتماعی، و کالبدی معرفی می‌نموده که این چهار بعد متاثر از همدیگر نیز است.

واژه‌های کلیدی

تعاملات اجتماعی، محله مسکونی، عوامل کالبدی، دزفول، فضای جمعی

* این مقاله برگرفته از مطالعات پایان‌نامه ارشد مجید منصورپور با عنوان «طراحی محله مسکونی با رویکرد تعاملات اجتماعی پایدار» است که با راهنمایی جناب آقای دکتر سید امیر سعید محمودی در دانشگاه تهران صورت گرفته است.
** دانشیار گروه آموزشی معماری، دانشکده پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران، تهران.
***

Email: amahmoud@ut.ac.ir

دانش آموخته کارشناسی ارشد معماری، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران، تهران، ایران. (مسئول مکاتبات)

Email: mansourpour.ma@yahoo.com